UUTISET

Matkasynnytysten lisääntyminen on pienempi riski kuin synnytystoiminta pienissä yksiköissä. **KANSANEDUSTAJA HANNA TAINIO (SD.), SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN JÄSEN**

Synnytysten alasajo syö muitakin palveluita

Päivystysasetuksen muutos voi sulkea useita synnytysosastoja eri puolilla Suomea jo ensi vuonna. Matkasynnytysten määrä on kaksinkertaistunut 1990-luvulta.

Päivystysasetus annettiin viime elokuussa. Sen oli tarkoitus tulla synnytysten osalta voimaan vuonna 2017. Nyt voimaantuloa aiotaan aikaistaa ensi vuoden kesäkuulle.

”Päivystysasetuksen päivittäminen ja voimaantulon nopeuttaminen ovat osa hallituksen rakennepoliittista ohjelmaa ja siihen liittyviä säästöjä”, sanoo lääkintöneuvos **Timo Keistinen** sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Uutena vaatimuksena asetuksessa esitetään muun muassa, että synnytyksiä tulisi olla vähintään 1 000 vuodessa niitä hoitavassa sairaalassa. Vaatimukset päivystysten suhteen tiukkenevat myös muilta osin.

Asetuksen tavoitteena on ”parantaa ja yhtenäistää päivystyksen laatua ja potilasturvallisuutta”.

Synnytysverkko harvenee

Synnytysosastojen määrä Suomessa on muutamassa kymmenessä vuodessa puolittunut. Tällä hetkellä niitä on alle 30.

Tänä kesänä ovensa sulki Pietarsaaren synnytysosasto. Lakkautuksesta on Keistisen mukaan keskusteltu Kemissä, Oulaskankaalla, Porvoossa ja Savonlinnassa. Salossa synnytykset jatkuvat toistaiseksi.

Tavoitteena säästöt

Keistinen kertoo laskelmasta, jonka mukaan yhden synnytysosaston lopetus johtaa viiden miljoonan euron säästöihin. Laskelmaan sisältyy koko synnytys- ja naistentautien osaston lopetus.

Samalla loppuisi myös sairaalan moni muu toiminto.

”Sairaalassa, jossa ei synnytetä, ei ole järkevää pitää myöskään lastenosastoa. Sen sijaan lasten, gynekologian ja äitiyspoliklinikka jäisivät, mutta vuodeosastot loppuisivat”, Keistinen sanoo.

Salossa on laskettu, että lopullinen säästö synnytysosaston lopettamisesta ja toiminnan siirtämisestä Turun yliopistosairaalaan olisi kuitenkin vain puoli miljoonaa euroa, Keistinen kertoo.

Hänen mukaansa myös vastaanottavan sairaalan pitäisi säästää toimintaa tehostamalla ja toimintatapoja muuttamalla.

Valinnanvapaus vähenee

Oulaskankaan sairaalassa Oulaisissa tuhannen synnytyksen raja täyttyi vuonna 2013, mutta lastenlääkäri on paikalla vain virka-aikana. Päivystysasetus vaatii lastenlääkärin päivystystä. Oulaskankaalla ei hoideta riskisynnytyksiä.

”Itse koemme, että asiat ovat kunnossa ja toiminta pelaa. Yhtään lasta ei ole menetetty sen takia, että meillä on syntynyt”, sanoo synnytysosaston osastonhoitaja **Raija Rapo**.

Hänen mielestään naisilta viedään valinnanvapaus, kun synnytysosastot vähenevät.

”Synnytyksistä tehdään sairaus. Suurin osa synnytyksistä on ihan normaaleja. Ne pystyttäisiin hoitamaan aluesairaaloissa.”

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan varapuheenjohtaja **Anneli Kiljunen** (sd.) pitää kysymystä ”eettisesti syvällisempänä”.

”Kyse on syntyvän lapsen elämänkaaresta”, hän sanoo.

Lastenlääkäripäivystyksen järjestäminen Oulaskankaalla mahdollistaisi synnytysten jatkumisen. Sen kustannukset olisivat Keistisen mukaan noin puoli miljoonaa euroa vuodessa. Hän korostaa, että päätökset tehdään sairaanhoitopiireissä ja kunnissa.

Matkasynnytys pelottaa

Matkasynnytysten määrä on kaksinkertaistunut 1990-lukuun verrattuna. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan 63 lasta syntyi matkalla sairaalaan vuonna 2012.

Oulaskankaan sairaalan alueella syntyvyys ja perhekoot ovat suuria. Monilapsisten perheiden äideillä synnytykset ovat hyvin nopeita.

Oulaskankaan kätilö **Marjo Kontinaho** pelkää, että yhä useampi äiti synnyttää matkalla sairaalaan, jos matkat pitenevät.

”Viime vuonna 75 äitiä tuli sairaalaan ja synnytti puolentoista tunnin sisällä. 38 synnytti tunnin sisällä”, Kontinaho sanoo.

Pitkä matka lisää Kontinahon mukaan äitien pelkoja ja samalla vauvan stressiä.

Kalajokelainen **Johanna Kontio** synnytti heinäkuussa Oulaskankaalla toisen lapsensa. Kontion toinen lapsi syntyi harvinaisen nopeasti, vain yhdeksän minuuttia sairaalaan tulon jälkeen.

”Jos olisimme menneet Kokkolaan, niin olisin synnyttänyt välillä. Ajatus tuntuu aika pelottavalta.”

MIINA RAUTIAINEN

PEKKA FALI

Kalajokelainen Johanna Kontio synnytti heinäkuussa Oulaskankaalla toisen lapsensa. Hän arvostaa sairaalan pienuutta ja kodinomaisuutta.

Syntyneet lapset synnytysosastoittain 2012

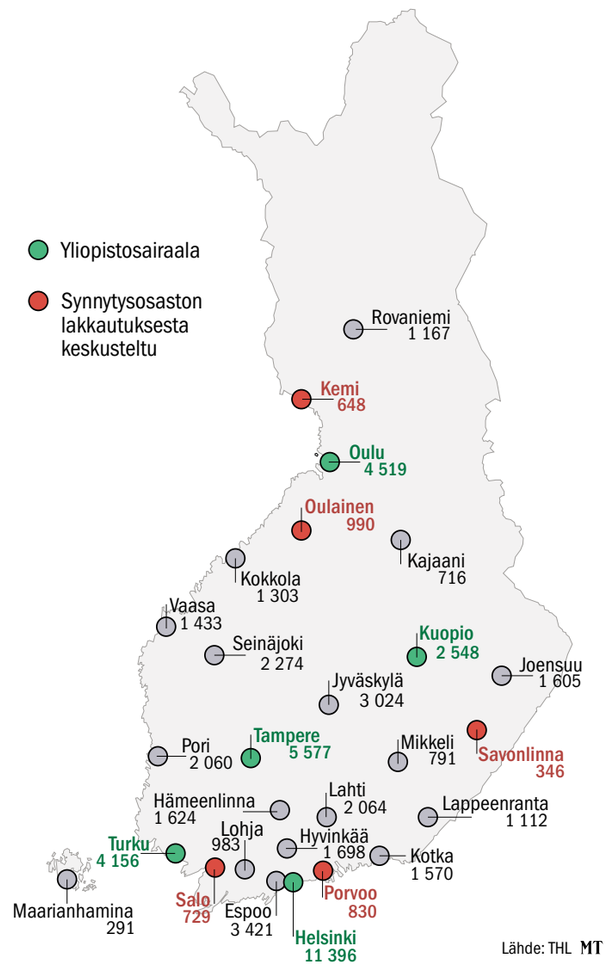

”Synnytys ei ole lähipalvelu”

Sosiaali- ja terveysministeri **Laura Räty** (kok.) totesi heinäkuussa Kalevan haastattelussa, että ”synnytystoiminta ei ole lähipalvelua”. Räty on Kalevan mukaan valmis keskittämään synnytykset nykyistä suurempiin yksiköihin.

Oulaskankaan sairaalan kätilön **Marjo Kontinahon** mielestä synnytysosaston pitää olla siellä, missä synnyttäjätkin ovat.

Sosiaali- ja terveysministeriö määrittelee lähipalvelut usein käytetyiksi palveluiksi, joita useimmat ihmiset tarvitsevat elämänsä varrella. ”Lähipalvelut toteutuvat potilaan ja asiakkaan arjessa ja ovat kohtuullisen helposti saavutettavissa.”

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan varapuheenjohtaja **Anneli Kiljusen** (sd.) mielestä palvelua pitää katsoa syntyvän lapsen näkökulmasta.

”Tärkeää on saada parasta mahdollista hoitoa paikasta ja ajasta riippumatta.”

Kiljusen mukaan tärkeää on ennakointi ja neuvoloiden tuki perheille. Hän mainitsee yhdeksi mahdollisuudeksi hotellisairaalat, joihin äiti voisi tulla jo hyvissä ajoin odottamaan synnytyksen alkua.

Hänen mielestään ei ole oikein keskustella vain synnytyksestä.

”Jo odotusaikana neuvolassa pitäisi nähdä äidin ja perheen kokonaisvaltainen tilanne.”

MIINA RAUTIAINEN

SANOTTUA

Maaseudun Tulevaisuus kysyi Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäseniltä, onko synnytys lähipalvelua. Vastanneiden mielestä se ei ole.

”Matkasynnytysten lisääntyminen on pienempi riski kuin synnytystoiminta pienissä yksiköissä. Asia tulee ratkaista ammatillisin, ei alueellisin tai tunneperustein.”
Hanna Tainio (sd.)

”Suomessa naiselle syntyy keskimäärin elämänsä aikana noin 1,7 lasta, joten synnytystapahtuma on poikkeuksellinen ja melko ainutlaatuinen. Tapahtuma on myös sellainen, että sen ajankohta on muutamien kuukausien mittaluokassa useimmiten tiedossa.”
Lasse Männistö (kok.)

”Synnytyksessä tärkeintä on kyetä turvaamaan äidin ja vauvan turvallisuus.”
Annika Saarikko (kesk.)

”Ammattitaitoista henkilökuntaa ei riitä jokaiselle kylälle. Vaikka synnytys on normaali tapahtuma, niin joskus siinä tarvitaan lapsen ja äidin hengen pelastamiseksi erityisosaamista ja erityislaitteita.”
Merja Mäkisalo-Ropponen (sd.)

”Synnytysten turvallisuus varmistetaan sillä, että saatavilla on erikoisosaamista. Pitkien matkojen maakunnissa on oltava alueen lähtökohdat ja olosuhteet huomioiva suunnitelma matkasynnytysten vähentämiseksi.”
Anu Vehviläinen (kesk.)

Kätilöt keräävät nimiä asetusta vastaan

Pienten synnytysosastojen kätilöt ja hoitajat käynnistivät nimienkeruun kansalaisaloitetta varten.

Aloite sai alkunsa Savonlinnassa. Seuraavaksi mukaan tulivat Salo sekä Oulaskangas. Kesällä joukkoon liittyi vielä Länsi-Pohjan sairaala Kemistä.

Nimienkeruu kansalaisaloitteeseen alkoi huhtikuussa. Aikaa saada vaaditut 50 000 nimeä kasaan on vielä kolme kuukautta. Tähän mennessä nimiä on kerätty kansalaisaloite.fi-palvelun mukaan noin 5 000.

Oulaskankaan sairaalan kätilö **Marjo Kontinaho** haluaa pitää asiaa esillä.

”Yritämme pitää asiaa ihmisten tietoisuudessa, ettei se juna vain mene ja kukaan ei tehnyt mitään”, hän sanoo.

Kontinaho toivoo, että mahdollisimman moni kirjoittaisi nimensä kansalaisaloitteeseen. Hänen mielestään asia koskettaa lähes jokaista suomalaista.

”Ihmiset eivät hoksaa, miten isosta asiasta on kyse, koska tämä on niin hyssytelty asia”, hän sanoo.

Kansalaisaloite löytyy nimellä Päivystysasetuksen muuttaminen synnytysten osalta.

MIINA RAUTIAINEN

Oulaskankaan lastenlääkäriä lomittamaan saapunut OYS:n lastentautien erikoislääkäri Ulla Jounio kuuntelee 19.7. syntyneen tyttövauvan hengitysääniä.

Oulaskankaan kätilö Marjo Kontinaho on huolissaan matkasynnytysten lisääntymisestä, jos synnytysosastoja lakkautetaan.

Lipunmyynti loppuu 11 juna-asemalla

VR:n lipunmyynti loppuu toinen elokuuta 11 asemalla. Myyntipisteet sulkeutuvat Imatralla, Kajaanissa, Kemissä, Keravalla, Kirkkonummella, Kolarissa, Kupittaalla, Pieksämäellä, Porissa, Salossa ja Ylivieskassa.

Lippuja voi ostaa edelleen asemien lippuautomaateista. Näillä paikkakunnilla myös R-kioskit myyvät yleisimpiä kaukoliikenteen lippuja sekä lähiliikenteen vyöhykelippuja. Auto- ja makuupaikkaliput saa VR:n omista kanavista tai varaamalla puhelinpalvelusta ja noutamalla R-kioskilta.

VR:n mukaan sulkemiset eivät vaikuta asemien odotustilojen aukioloihin.

Muutoksen taustalla on VR:n valmistautuminen joukkoliikenteen kiristyvään kilpailuun ja keväällä käydyt yt-neuvottelut. Jo 75 prosenttia lipuista ostetaan muualta kuin asemilta.

MT

VR GROUP

Junalippuja saa edelleen lippuautomaateista.